

Asia: VN/12977/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain 85 §:n ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kopiosto ry:n puolesta kiitän mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain 85 §:n ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n muuttamisesta.

Keskeiset huomiot:

- Kannatan lähtökohtaisesti arvonlisäverokannan alentamista erityisesti kirjojen, oppimateriaalien, kulttuuritapahtumien, elokuvien ja vastaavien pääsylippujen, taide-esineiden ensimyyntin ja tekijänoikeuden haltijoita edustavien järjestöjen keräämien tekijänoikeuskorvausten osalta. 0,5 %-yksikön alennuksella ei kuitenkaan ole merkittävää hintavaikutusta.
- Kirjoja koskeva arvonlisäverokanta tulisi laskea 0 %:iin tai vähintään alentaa aikaisemmin sovellettuun verokantaan eli 10 %:iin.
- Mediataiteen ensimyyntin ALV-kanta tulee muuttaa samalle tasolle kuin muunkin kuvataiteen ensimyyntissä.

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään, että vuoden 2025 alusta korotettu 14 %:n arvonlisäverokantaa alennetaan 13,5 %:iin. Tämä koskisi muun muassa kirjoja, oppimateriaaleja, kulttuuritapahtumien, elokuvien ja vastaavien pääsylippuja, taide-esineiden myyntiä ja tekijänoikeuden haltijoita edustavien järjestöjen keräämiä tekijänoikeuskorvauksia. Verokannan alentaminen on oikeansuuntainen toimenpide, vaikka 0,5 %-yksikön veronalennuksella ei ole merkittävää hintavaikutusta tai toivottavaa vaikutusta luovan alan kasvulle.

KIRJOJEN JA OPPIMATERIAALIEN ARVONLISÄVERO TULEE LASKEA

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on kiinnitetty erityistä huomioita lukemisen edistämiseen sekä lasten ja nuorten lukutaidon vahvistamiseen. Kirjallisuuden tukeminen arvonlisäveroa alentamalla on yksi keino lukutaidon ja lukemisen edistämiseksi.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi huhtikuussa 2022 arvonlisäverodirektiivin, joka mahdollistaa, että jäsenvaltiot voivat alentaa kirjojen ja lehtien arvonlisäveron nolnaan prosenttiin. EU-parlamentin kirja-alan tulevaisuutta koskevassa kannanotossa (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0329_EN.pdf) suositellaankin jäsenmaille kirjan arvonlisäveron laskemista nolnaan lukutaidon ja lukemisen elinikäisten hyötyjen edistämiseksi.

Yleisesti kirjojen arvonlisäveroprosentti Euroopassa on alle 6 %. Useammassa Euroopan maassa kirjojen arvonlisävero on 0 %. Suomi on yksi raskaimmin kirjoja verottavista EU-maista.

TAIDETEOSTEN JA MEDIATAITEEN ENSIMYYNNIN ARVONLISÄVERO

Kun taiteilija itse tai taiteilijan edustaja myy taideteoksen ensimmäisen kerran, taideteoksen myynnin arvonlisävero on alemmassa 14 %:n verokannassa, esityksen mukaan jatkossa 13,5 %:n verokannassa. Mediataidetta myytäessä arvonlisäverokanta on puolestaan yleinen 25,5 %. Mediataiteessa on kyse liikkuvana kuvana, usein elokuvamuodossa, ilmenevästä taideteoksesta. Mediataideteosta ei kuitenkaan myydä elokuvien tavoin vaan kuten muitakin taideteoksia – uniikkikappaleina tai siten, että siitä on tehty esimerkiksi kolme editiota. Editio vastaa taidegrafiikan tai taidevalokuvan vedosta. Näissä jälkimmäisissä ensimyyntin arvonlisäverokanta on nykyisin 14 % (esityksen mukaan jatkossa 13,5 %).

Muita taideteoksia korkeampi arvonlisäverokanta vaikeuttaa mediataiteen myyntiä. Mediataiteen tekniset toteutuskulut ovat korkeat. Suurten kulujen lisäksi myynnin korkeampi arvonlisävero on suuri rasite taiteen myynnille.

Mediataiteen ensimyyntin ALV-kanta tulisi saattaa samalle tasolle kuin muunkin kuvataiteen ensimyyntissä.

Kopiosto on Suomen luovaa alaa kattavimmin edustava tekijänoikeuden yhteishallinnointiorganisaatio. Kopiosto edustaa yli 80 000 kotimaista luovan alan tekijää, kustantajaa ja esittävää taiteilijaa sekä kansainvälisten sisarjärjestöjensä kanssa tehtyjen edustavuussopimusten kautta ulkomaalaisia tekijöitä, kustantajia ja esittäviä taiteilijoita. Kopiosto maksaa vuosittain yli 50 milj. euroa tekijänoikeuskorvauksia tekijöille, esittäville taiteilijoille ja

kustantajille muun muassa teosten kopioinnista ja käytöstä opetuksessa, tv-ohjelmien käytöstä opetuksessa, ulkomaisten tv-kanavien edelleen lähettämisestä, tv-ohjelmien tallentamisesta verkkotallennuspalveluihin sekä yksityisen kopioinnin hyvityksestä.

Niiranen Valtteri
Kopioisto ry

Salmela Kirsi
Kopioisto ry